

Attīstību vadīt pašiem!

Andris Jaunsleinis,
LPS 22.kongress

Grūtais krīzes gads

- Valdības neprasme pretoties Starptautiskā valūtas fonda prasībām, nespēja pieņemt reālus ekonomikas atveseļošanas pasākumus
- Iekšējā tirgus sašaurināšanās
 - Finansējuma samazinājums
 - Trūcīgo skaita pieaugums
 - Maksātspējas kritums
 - Emigrācija
- **Krīzes attīstība Eiropā un Pasaulē**
 - Grūtības meklējot eksporta tirgus
 - Tūrisma samazinājums

Paldies pašvaldībām!

- Par atbildīgu un enerģisku rīcību krīzes apstākļos
- Par sociālās situācijas stabilizāciju
- Par solidaritāti ar krīzes visvairāk skartajiem

Sasniegumi

Sarežģīta budžeta veidošanas situācija 2010.gada nogalē

- Iedzīvotāju ienākuma nodokļa garantijas un to palielinājums
- Reālistiska nekustamā īpašuma nodokļa iekasējamība
- Kredītu ņemšanas iespējas arī krīzes situācijā, kad aizņemšanās tiek stipri ierobežota
- Valsts dotācijas sociālajam tīklam
- Iespēja līdzfinansēt ES struktūrfondu projektus
- Ceļu fondam no 22% uz 25%

Iesaistīšanās konsultāciju procesos

- Sadarbība ar LDDK, LTRK, LBAS, LZA un ar Rektoru padomi
- Līdzdalība Reformu vadības grupā
- Motivācijas kā strukturālo reformu pamatprincipa atzīšana
- Tiešās sarunas ar Starptautisko valūtas fondu, Pasaules banku un Eiropas Komisiju

Nerealizētās iepriekšējā kongresa prasības

- Valdība tikai daļēji uz klausīja LPS piedāvāto risinājumu krīzes pārvarēšanai
 - Kopprodukta palielinājums strauji apgūstot ES fondus
 - Palielinājuma izmantošana pašvaldību ekonomikas veicināšanas pasākumiem savās teritorijās
 - Vidēja termiņa budžeta ieviešana
- Politiskās partijas neiekļāva savās programmās LPS piedāvātos principus
 - Pašvaldības, subsidiaritātes un proporcionalitātes principu iekļaušana Satversmē
 - Kompetenču un finanšu decentralizācija
 - Atteikšanās no ierobežojumiem atalgojumam, pašvaldību darbībai ar īpašumiem un pašvaldību uzņēmējdarbībai

Problēmas, kuru risināšanā esam iesaistījušies

- Apkures nodrošināšana maksātspējas samazinājuma apstākļos
- Ceļu uzturēšana un attīstība
 - Iepriekšējā kongresa prasības nav īstenotas
 - Domes rezolūcija
 - Ceļu fonda atjaunošana
 - Bažas par neapdomīgu solījumu SVF ilgstoši samazināt investīcijas ceļu attīstībai
- Ģimenes ārstu un slimnīcu pieejamība
 - Iespēja ietekmēt ģimenes ārstu pieejamību
 - Lokālo slimnīcu slēgšanas apturēšana
 - Diskusijas ar Veselības ministru par decentralizācijas iespējām

Nekustamā īpašuma nodokļa reforma

Sadarbība ar VZD, FM un Tieslietu ministriju

Pasākumu komplekss nākamo 3 gadu laikā:

- Kadastrālās vērtēšanas un datu sakārtošana
- Mājokļa neapliekamais minimums
- Zemes grāmatas un Kadastra apvienošana
- Diferencētas likmes
- Tiesības pašvaldībām regulēt nekustamā īpašuma nodokļa likmes

Strukturālo reformu pamatproblēmas

- Pārmērīgais regulējums likumos un MK noteikumos traucē efektīvas un mazas pārvaldes izveidošanu
- Centralizācija un koncentrācija ir strupceļš
- Motivācijas nokaušana apdraud valsts pārvaldes rīcībspēju
- Akla sekošana monetāristu ieteikumiem var novest pie ilglaicīgas stagnācijas
- LPS ar saviem priekšlikumiem iesaistās šo problēmu risināšanā (nākamie 5 slaidi)

Normatīvisma apkarošana, būtiski samazinot normu skaitu un apjomu (pašlaik 1400 likumu un 3600 MK noteikumu)

- Valsts pārvaldes iekārtas likuma normu atcelšana
- Likumu un MK noteikumu skaita un apjoma samazinājums
- Decentralizācija, kā strukturālās reformas līdzeklis, MK noteikumu aizstāšana ar MK ieteikumiem un iespēju pašvaldībām regulēt pašām

Pavērsiens sociālās palīdzības politikā

- Budžeta konsolidācija rosina Labklājības ministri meklēt jaunus risinājumus
- Pašvaldības uzņemas lielāku atbildību, ja valsts atceļ (atstāj ieteikumu formā) esošo normatīvo regulējumu
- Minimālās iztikas pabalsta politikas maiņa
- Ģimenes valsts pabalsta politikas maiņa
- Sociālo darbinieku motivācija

Motivācijas problēma

- Pašvaldības piekrita ierobežojumiem uz laiku, solidarizējoties ar sabiedrību
- Vienotā atalgojuma likumā noteiktā kārtība nav ne ilglaicīga, ne lietderīga
- LPS panāca Strukturālo reformu programmā motivācijas principa iekļaušanu

Fiskālās disciplīnas likums

- Tiek gatavots grozījums Satversmē komplektā ar Fiskālās disciplīnas likumu
- Nav izvērtēta sagaidāmā ietekme uz kohēziju (tuvošanos ES vidējam līmenim), pieņemts ka mehāniska taupīšana ir labāka, nekā ekonomikas attīstība
- Nav izvērtēts, ka bez infrastruktūras attīstības Latvija vienmēr būs mazāk pievilcīga, nekā Lietuva un Igaunija
- Bīstamība: pieņemot likumu atbilstoši banku iecerei Latvijai lemta gadu desmitiem ilgstoša stagnācija

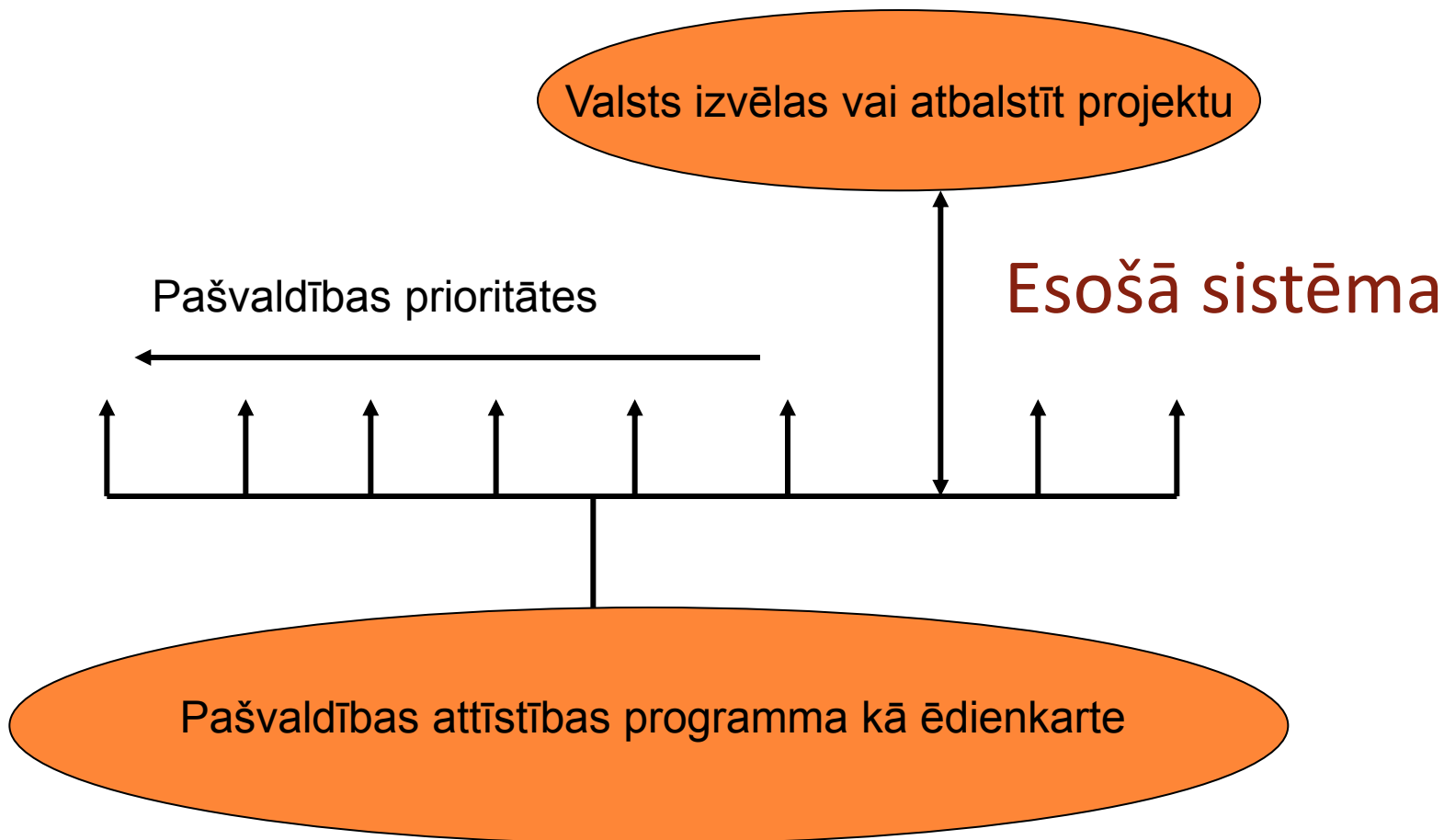

Nepieciešamas būtiskas pārmaiņas investīciju plānošanā, vadībā un finansēšanā

- Līdz nākamajam gadam jāpanāk domāšanas maiņa
- Jāpanāk, lai būtiska daļa no ES fondiem 2014.-2020.gadiem atbilstu pašvaldību attīstības interesēm, labojot agrāk pieļautās kļūdas

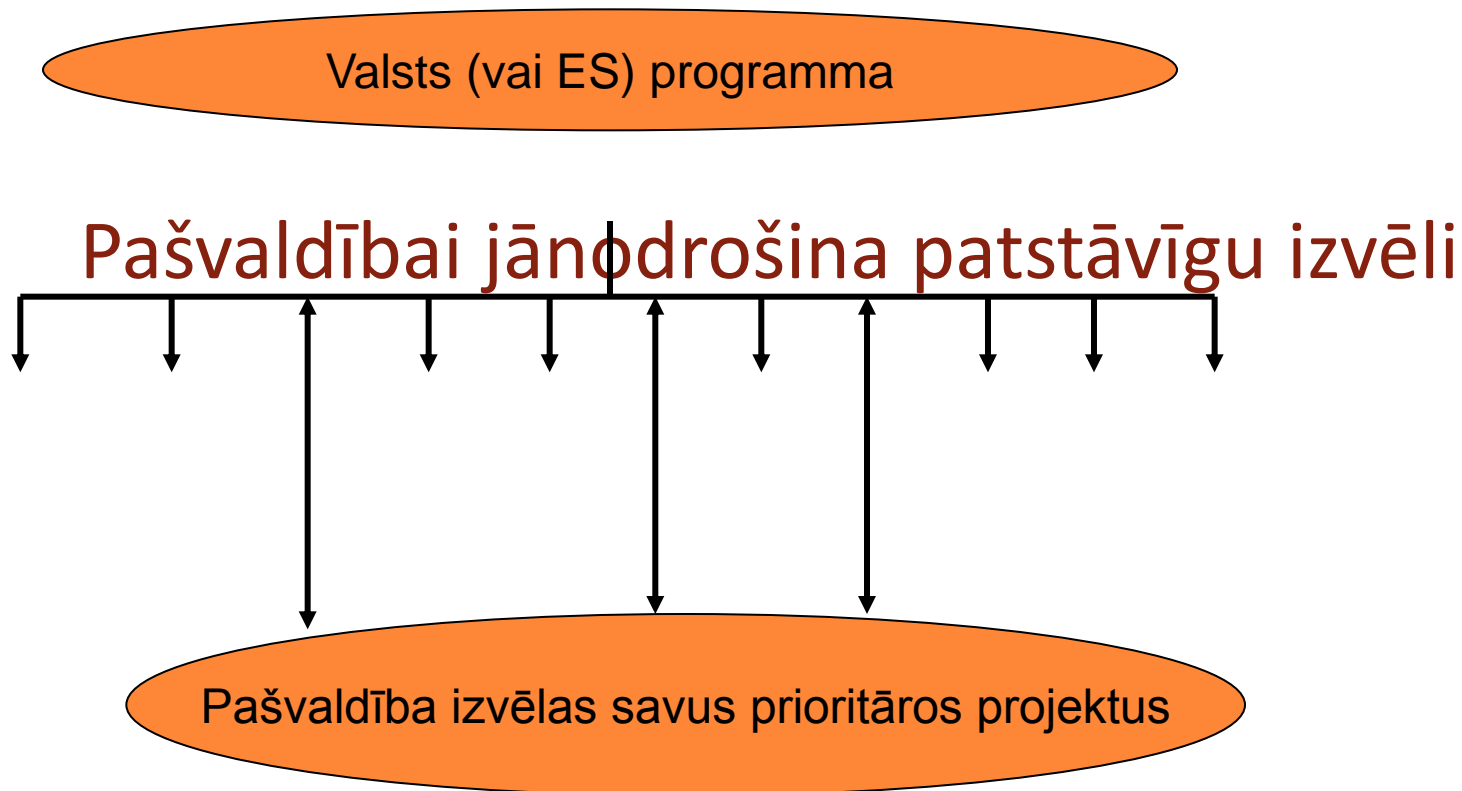

Esošā plānošanas/investīciju sistēma ir absurda un neefektīva

Jāmaina investīciju vadības sistēmu

Risinājums

- Jānodala reģionālās attīstības daļa, nosakot kvotas vietējām pašvaldībām. Šo kvotu ietvaros pašvaldība pati izvēlas kādus projektus realizēt.
- Nodalot kvotas jāsamazina nozaru finansējums
- Iespējamais variants – princips “nauda seko iedzīvotājam”

Jaunajai sistēmai jāattiecas uz visiem pašvaldību veidiem un mērogiem

- Mazie novadi
- Lauku novadi (sastāv no pagastiem)
- Pilsētu novadi (sastāv no pagastiem un pilsētām)
- Piejūras pašvaldības
- Apriņķi (diskusija attīstās)
- Lielās pilsētas
- Viena pašvaldība var kvalificēties vairākām grupām!

Katrai grupai

- Sava vīzija
- Sava misija (sūtība)
- Līdzīgi mērķi (kas formāli saistīti ar ES2020 tajā programmu daļā, kuru finansējam no ES budžeta)
- Uzdevumi, kas daļēji pārklājas, bet daļēji ir specifiski

ES 2020 prioritātes

- *gudra ("smart" – izmanīgs!) izaugsme*: uz zināšanām un inovāciju balstītas ekonomikas izveide;
- *ilgtspējīga izaugsme*: attīstīt zaļu, konkurētspējīgu ekonomiku, kurā resursi tiek efektīvi izmantoti;
- *iekļaujoša izaugsme*: attīstīt ekonomiku ar augstu nodarbinātības līmeni, nodrošinot sociālo un teritoriālo kohēziju.

Katrai pašvaldību grupai

- Katram ES2020 mērķim savs darbības virzienu komplekts, no kura pašvaldība patstāvīgi izvēlas sev piemērotākos risinājumus
- Pašvaldība patstāvīgi nosaka sava projekta saturu, ministrija tikai raksta viedokli, vai projekts ir vērsts uz ES mērķa sasniegšanu
- “Ēdienkarte” tiek veidota tik plaši, lai katrs varētu atrast savu prioritāti

Atbilstība jaunajai ES politikai

Uz vietu balstīta (“place based”) pieeja balstās

UZ:

- Risinājumiem, kas attīsta konkrētās vietas priekšrocības
- Lēmēji tiek izvēlēti atbilstoši subsidiaritātes principam
- Lēmumus pieņem nevis tikai nacionālajā līmenī, bet arī reģionālajā un vietējā līmenī piemērojot (“tailoring”) tos vietējai specifikai

Īstenošanas gaita

Pirms kongresa

- Apspriešana visās pašvaldību grupās
- Konsultācijas ar visām Saeimas frakcijām
- Konsultācijas ar VARAM

Pēc kongresa

- Konsultācijas ar “sociālajiem partneriem”
- Konsultācijas ar Eiropas Parlamenta deputātiem
- Atkārtotas diskusijas Saeimas frakcijās
- Apspriešana Reformu vadības grupā

Aicinājums visām pašvaldībām

- Paust atbalstu, nobalsojot par attiecīgu lēmumu katras pašvaldības domes sēdē
- Tas būtu izšķirošs lēmums, kas pamatotu jaunu pavērsienu teritoriju attīstībā
- Tā mēs jau esam darījuši vienreiz – pirms 21 gada Daugavas stadionā

21 gads lēmumam par neatkarības atjaunošanu

- 1990.gada 21.aprīlī vairāk kā 8000 pašvaldības deputātu uzdeva Augstākajai Padomei pieņemt Neatkarības deklarāciju
- Legitīmi ievēlētie deputāti no visas Latvijas puda Latvijas tautas gribu

20 gadi Latvijas Pašvaldību savienībai

- 1991.gada 14.-15.decembrī Jūrmalā notika LPS dibināšanas kongress
- Šajā kongresā tika pieņemti mūsu organizācijas pamatprincipi, kurus ievērojam vēl šodien

Vadīsim attīstību paši!

Paldies par uzmanību!